

Tjener mer på samme type fisk

Mens Islands filetindustri anses som sterk og lønnsom, beskrives den norske med ord som krise, røde tall, konkurser og nedleggelse.

FOTO: JABBI, WIKIMEDIA COMMONS

Filetproduksjon hos fiskeforederen HB Grandi, i Reykjavik, Island.

Dette selv om både Norge og Island de siste tiårene har produsert og eksportert relativt like produkter av torsk, hyse og sei til de samme globale markedene.

En islandsk masterstudent fikk i oppgave å analysere regnskaper, landingsdata og eksporttall fra 2003–2012 for å finne ut om den islandske filetindustrien har utviklet varige konkurransefortrinn, i så fall hvilke fortrinn og om de kan kopieres av norsk industri.

Analysen viser at filetindustrien på Island er mer lønnsom enn den norske. En viktig årsak er forskjeller i hvordan selskapene er organisert.

På Island er det flere store bedrifter som har kontroll over hele verdikjeden - fra fangst til eksport. I Norge er dette uvanlig på grunn av lovverket. Jo større del av verdikjeden de islandske selskapene omfattet, desto mer lønnsomme var de.

Norge har fordel når det gjelder mengden hvitfisk som er tilgjengelig. Island har imidlertid en fordel når det gjelder fiskens vandringsmønster. Islandske båter kan

fange fisk hele året nært land, og dermed kan industrien der få god tilgang til ferskt råstoff året rundt. I Norge er torskesesongen kort og hektisk fordi skreien store deler av året er langt til havs. Dersom Norge lykkes med fangstbasert havbruk, kan det veie opp for dette.

Islandske selskaper er mer markedsorienterte enn de norske. De eksporterer større andel ferske fileter, og fanger mye med krokredskap som gir svært høy kvalitet.

– Vi kan ikke gjøre noe med biologiske og geografiske forhold, men vi kan forsøke å kopiere Islands fortrinn gjennom utforming av forvaltning. For eksempel gi større rom for valg av økonomisk organisering, utforming av fangstreguleringer og større muligheter for å flytte kvoter mellom fartøy, sier forskningssjef Bent Dreyer i Nofima.

Dreyer var en av veilederne for David Bragi Björgvinsson som har skrevet masteroppgaven ved Norges arktiske universitet i Tromsø.

KONTAKTPERSON:
Bent Dreyer
Forskningssjef
+47 77 62 90 23
bent.dreyer@nofima.no

SAMARBEIDSPARTNERE:
Universitetet i Tromsø –
Norges arktiske universitet
og Bernt Bertheussen

FINANSIERT AV:
Fiskeri- og havbruksnærings-
forskningsfond (FHF) gjennom
Torskeprogrammet

MER INFO:
Les master-
oppgaven

